

Številka: 007-6/2016/6

Datum: 14. 3. 2016

Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo
Sektor za varstvo potrošnikov in konkurence
gp.mgrt@gov.si

Zadeva: Predlog Zakona o potrošniških kreditih (ZPotK-2)

Zveza: Vaši elektronski sporočili, z dne 11. 2. 2016 in 26. 2. 2016 ter priloženo gradivo – št. zadeve 007-31/2015

Spoštovani,

Informacijski pooblaščenec (v nadaljevanju IP) je prejel vaši elektronski sporočili, s katerima ste nam v pregled in mnenje posredovali dopolnjeni osnutek predloga novega Zakona o potrošniških kreditih (v nadaljevanju predlog zakona). Prav tako smo se na posvetu, ki ste ga na to temo pripravili dne 10. 3. 2016, seznanili z nekaterimi dodatnimi predstavljenimi stališči različnih deležnikov v zvezi s pripravo besedila predloga zakona. V nadaljevanju vam na podlagi 48. člena Zakona o varstvu osebnih podatkov (v nadaljevanju ZVOP-1) posredujemo naše pripombe na prejeto gradivo.

K 8., 9., 39. in 'X'. členu

Kot izhaja iz gradiva, ki nam je na voljo, določata 8. in 9. člen predloga zakona obveznost ocene kreditne sposobnosti potrošnika in s tem povezanega pridobivanja osebnih podatkov iz zbirk osebnih podatkov za dajalce kredita po ZPotK-2, pri čemer pa 39. in 'X'. člen predloga zakona ta del določata posebej za kreditne pogodbe za nepremičnine.

IP razume, da se želi s predlogom zakona vzpostaviti sistem, da dajalci kreditov v zvezi vsemi kreditnimi pogodbami (razen kreditnih pogodb za nepremičnine) pred sklenitvijo pogodbe ocenijo kreditno sposobnost potrošnika s pridobitvijo podatkov iz Sistema izmenjave informacij o boniteti strank po ZBan-2 (na podlagi zahteve upravljavcu t.j. Banki Slovenije), kot jih določa 1. odstavek 9. člena predloga zakona. Zgolj dajalci kreditov za nepremičnine pa se tudi vključijo v sistem in podatke v skladu z nameni in pod pogoji določenimi v predlogu zakona sami preverjajo v sistemu ter vanj (domnevamo, da zgolj v zvezi s kreditnimi pogodbami za nepremičnine) tudi vnašajo osebne podatke.

IP ugotavlja, da iz obstoječega besedila predloga zakona ni povsem jasno razvidno, ali dajalci kreditov za nepremičnine (kot so določeni v 3. odstavku 33. člena predloga zakona), ki lahko hkrati dajejo tudi druge kredite, v sistem vnašajo zgolj podatke o kreditih za nepremičnine (ali podatke o vseh kreditih) in pod katerimi pogoji, za katere namene ter do katerih podatkov v sistemu lahko ti dajalci kreditov dostopajo v odvisnosti od vrste kredita. Zato predlaga IP dopolnitev besedila 8., 9., 39. in 'X'. člena predloga zakona, kot navajamo v nadaljevanju (spremembe smo označili **rdede**), da bi se v delu, ki se nanaša na vse ostale kredite (razen kreditov za nepremičnine), poenotil položaj vseh dajalcev kredita, ter da bi se jasno opredelilo pooblastila posameznih dajalcev kredita.

»8. člen

(obveznost ocene kreditne sposobnosti potrošnika)

(1) Dajalec kredita mora pred sklenitvijo kreditne pogodbe oceniti kreditno sposobnost potrošnika.

(2) Dajalec kredita oceni kreditno sposobnost potrošnika na podlagi **potrebnih in zadostnih vendar sorazmernih** informacij o njegovih **prejemkih-prihodkih** in izdatkih oziroma njegovem premoženjskem stanju, ki jih pridobi od potrošnika in iz zbirk osebnih podatkov, ki se vodijo na podlagi zakona, ki ureja bančništvo.

(3) Informacijo o zadolženosti potrošnika pridobi dajalec kredita iz zbirk osebnih podatkov, ki se vodijo na podlagi zakona, ki ureja bančništvo, in do katerih ima lahko dostop v skladu **s tem ali drugim zakonom upoštevajoč zakon**, ki ureja varstvo osebnih podatkov. Dajalec kredita predhodno obvesti potrošnika o poizvedbi v zbirki osebnih podatkov ~~v skladu z zakonom, ki ureja varstvo osebnih podatkov.~~

(4) Če dajalec kredita zavrne vlogo za sklenitev kreditne pogodbe s potrošnikom, mora potrošnika brezplačno takoj obvestiti o zavrnitvi in če je primerno o tem, ali je podlaga za zavrnitev avtomatizirana obdelava podatkov. Če dajalec kredita zavrne vlogo za sklenitev kreditne pogodbe na podlagi poizvedbe v zbirki osebnih podatkov, mora potrošnika brezplačno na papirju ali drugem trajnem nosilcu podatkov takoj obvestiti o zbirki osebnih podatkov, v kateri je bila izvedena poizvedba in o rezultatu te poizvedbe, razen če poseben zakon določa drugače.

(5) Če se po sklenitvi kreditne pogodbe potrošnik in dajalec kredita dogovorita o spremembi skupnega zneska kredita, mora dajalec kredita ponovno oceniti kreditno sposobnost potrošnika, kadar se skupni znesek kredita zviša za več kot petino prvotno odobrenega zneska kredita.

(6) Prejšnji odstavek se ne uporablja za kreditno pogodbo z dogovorjeno spremenjeno dinamiko plačil (reprogram).

9. člen (dostop do zbirk osebnih podatkov)

(1) Dajalec kredita, ~~ki ni vključen v sistem izmenjave informacij o boniteti strank po zakonu, ki ureja bančništvo,~~ je ~~za pridobitev z namenom pridobitve informacije o zadolženosti potrošnika~~ upravičen obdelovati **naslednje podatke iz sistema izmenjave informacij o boniteti strank po zakonu, ki ureja bančništvo**, o:

1. znesku neodplačanega dela obveznosti;
2. znesku obveznosti, s plačilom katerih je potrošnik v zamudi;
3. zamudi pri izpolnitvi posamezne obveznosti nad 90 dni;
4. začetku postopka prisilne izterjave;
5. blokiranem plačilnem računu zaradi zamude pri izpolnitvi obveznosti in o deblokadi.

(2) Podatke iz prejšnjega odstavka lahko obdeluje le za to pooblaščen oseba pri dajalcu kredita za zadnjih 12 mesecev pred datumom zahteve za poizvedbo o teh podatkih, samo za namen ocene kreditne sposobnosti in s soglasjem potrošnika.

(3) Dajalec kredita s sedežem v drugi državi članici Evropske unije ima dostop do podatkov iz prvega odstavka tega člena pod enakimi pogoji kot dajalec kredita, ki ima sedež v Republiki Sloveniji.

39. člen (ocena kreditne sposobnosti)

(1) Za oceno kreditne sposobnosti potrošnika v zvezi s kreditno pogodbo za nepremičnino se poleg določb 8. člena tega zakona uporabljajo tudi določbe tega člena.

(2) Dajalec kredita izvede oceno kreditne sposobnosti potrošnika na podlagi potrebnih in zadostnih vendar sorazmernih informacij o prihodkih in izdatkih potrošnika ter drugih finančnih in ekonomskih okoliščinah potrošnika. Dajalec kredita pri tem upošteva dejavnike tveganja, ki so pomembni za oceno verjetnosti, da bo potrošnik izpolnil obveznosti iz kreditne pogodbe za nepremičnino.

(3) Dajalec kredita pridobi informacije iz prejšnjega odstavka od potrošnika in iz zbirke osebnih podatkov, ki se vodijo na podlagi zakona, ki ureja bančništvo ter morebitne informacije od kreditnega posrednika.

(4) Vse informacije, ki jih kreditni posrednik pridobi od potrošnika v okviru postopka odobritve kredita, mora posredovati dajalcu kredita v nespremenjeni vsebini, da se lahko izvede ocena kreditne sposobnosti potrošnika.

(5) Dajalec kredita določi in dokumentira postopek in informacije, na katerih temelji ocena kreditne sposobnosti potrošnika. Dokumentacijo o postopku in pridobljenih informacijah dajalec kredita hrani ves čas trajanja kreditne pogodbe za nepremičnino in še štiri leta po izteku kreditne pogodbe za nepremičnino.

(6) Ocena kreditne sposobnosti ne sme temeljiti v glavnem na predpostavki, da vrednost nepremičnine presega skupni znesek kredita, ali na predpostavki, da se bo vrednost nepremičnine povišala, razen če je namen kredita izgradnja ali obnova nepremičnine.

(7) Dajalec kredita lahko sklene kreditno pogodbo za nepremičnino s potrošnikom le, če na dan sklenitve kreditne pogodbe iz ocene kreditne sposobnosti izhaja verjetno, da bo potrošnik izpolnil obveznosti iz kreditne pogodbe za nepremičnino. Potrošnik mora dajalcu kredita pred sklenitvijo kreditne pogodbe za nepremičnino sporočiti vsako morebitno spremembo podatkov, ki jih je predložil dajalcu kredita ali kreditnemu posredniku za namen ocene njegove kreditne sposobnosti.

(8) Sklenjene kreditne pogodbe za nepremičnino dajalec kredita ne more razdreti ali spremeniti v škodo potrošnika:

če je nepravilno izvedel oceno kreditne sposobnosti potrošnika in z njim sklenil kreditno pogodbo ali

če potrošnik pred sklenitvijo kreditne pogodbe ni predložil vseh informacij dajalcu kredita ali kreditnemu posredniku.

(9) Ne glede na prejšnji odstavek lahko dajalec kredita razdre ali spremeni sklenjeno kreditno pogodbo za nepremičnino s potrošnikom, če se izkaže, da potrošnik namerno ni predložil vseh informacij ali je namerno ponaredil posredovane informacije dajalcu kredita ali kreditnemu posredniku v postopku odobritve kredita za nepremičnino.

(10) Če dajalec kredita nepravilno izvede oceno kreditne sposobnosti potrošnika in z njim sklene kreditno pogodbo za nepremičnino, lahko potrošnik kadarkoli odstopi od te pogodbe in ni zavezan k plačilu nadomestila v skladu z 19. členom tega zakona, razen če se izkaže, da potrošnik namerno ni predložil vseh informacij ali je namerno ponaredil posredovane informacije in zato ocena kreditne sposobnosti potrošnika ni bila pravilno izvedena.

X. člen

(dostop do zbirk osebnih podatkov)

(1) Dajalec kredita, ki opravlja storitev potrošniškega kreditiranja za nepremičnine, se vključi v sistem izmenjave informacij o boniteti strank pod pogoji in na način, kot to določa zakon, ki ureja bančništvo in le za namen izvedbe ocene kreditne sposobnosti potrošnika za namen sklenitve kreditne pogodbe za nepremičnino in spremljanja izpolnjevanja obveznosti potrošnika med trajanjem kreditne pogodbe. **Dajalec kredita v sistem vnaša le podatke o potrošniku v zvezi s sklenjenimi kreditnimi pogodbami za nepremičnino.**

(2) Med trajanjem kreditne pogodbe **za nepremičnino** lahko dajalec kredita dostopa do podatkov iz sistema izmenjave informacij o boniteti strank le, če je potrošnik v zamudi s plačilom začetnega ali dveh zaporednih plačil **iz kreditne pogodbe za nepremičnino** in le za namen spremljanja izpolnjevanja obveznosti potrošnika **iz kreditne pogodbe za nepremičnino**. **V zvezi z morebitnimi drugimi kreditnimi pogodbami lahko dajalec kredita v sistemu preverja le podatke, kot so navedeni v 9. členu tega zakona.**

(3) Podatke iz sistema izmenjave informacij o boniteti strank lahko pri dajalcu kredita za nepremičnino obdeluje le za to pooblaščen oseba pri dajalcu kredita.

(4) Dajalec kredita s sedežem v drugi državi članici lahko pridobi dostop do podatkov iz sistema izmenjave informacij o boniteti strank na način in pod pogoji kot dajalec kredita iz prvega odstavka tega člena s sedežem v Republiki Sloveniji.

(5) Dajalec kredita iz prejšnjega odstavka v skladu z načelom vzajemnosti posreduje podatke o potrošniku s stalnim prebivališčem v Republiki Sloveniji v zvezi s sklenjenimi kreditnimi pogodbami **za nepremičnino**, v sistem.

(6) Dajalec kredita, ki na podlagi tega zakona dostopa do podatkov iz sistema izmenjave informacij o boniteti strank, mora varovati te podatke v skladu z zakonom, ki ureja varstvo osebnih podatkov. «

K 79. členu

V kolikor naj bi dajalec kredita na podlagi predpisanega obrazca iz prvega odstavka in evidence o kreditnih posrednikih in poslih iz evidence iz drugega odstavka 79. člena predloga zakona zbiral in poročal ministrstvu tudi osebne podatke, IP zgolj iz predvidnosti opozarja, da bi moral biti nabor teh osebnih podatkov določen v zakonu in ne podzakonskem aktu.

K 67. in 81. členu

IP opozarja, da bi bilo s ciljem jasne opredelitve inšpekcijskih in prekrškovnih pristojnosti IP v delu, ki se nanaša na nadzor in sankcioniranje zakonske materije predloga zakona z vidika varstva osebnih podatkov deloma dopolniti 67. in 81. člen predloga zakona, kot predlagamo v nadaljevanju:

7. odstavek 67. člena:

- »...(7) Informacijski pooblaščenec je pristojni in prekrškovni organi in izvaja nadzor nad dajalci kreditov in kreditnimi posredniki iz drugega in četrtega odstavka tega člena glede izvajanja ~~tretjega odstavka~~ 8. člena ~~v delu, ki se nanaša na informiranje, zbiranje in obdelavo osebnih podatkov~~, 9. člena, ~~tretjega odstavka~~ 39. člena ~~v delu, ki se nanaša na informiranje, zbiranje in obdelavo osebnih podatkov~~, in X. člena tega zakona.

Prvi odstavek 81. člena:

- »... 8. ne obvesti potrošnika o pridobljenih informacijah iz zbirke osebnih podatkov in o rezultatu poizvedbe v skladu s ~~tretjim in~~ četrtem odstavkom 8. člena tega zakona;
- 9. zbira, obdeluje, uporablja ali dostopa do podatkov v nasprotju z 8., 9., 39. in X. členom tega zakona;...«;
- »...41. ne posreduje podatkov v sistem izmenjave informacij o boniteti strank v skladu z ~~9. in~~ X. členom tega zakona;...«.

V upanju, da bodo naše pripombe kar v največji meri uslišane, vas lepo pozdravljamo.

Mojca Prelesnik, univ.dipl.prav.,
informacijska pooblaščenka

Pripravila:

Alenka Jerše, univ.dipl.prav.,
namestnica informacijske pooblaščenke